

بررسی اثرات پایه‌های مختلف بر رشد رویشی پیوندک ارقام مختلف

نارنگی

رستگار، حمید و مسعود فیاضی

مرکز تحقیقات کشاورزی فارس

بوجود آمدن مسائل و مشکلات روزافزون در راه تولید محصولات باغی بخصوص مرکبات از جمله شوری و کم آبی و ... سبب توجه روزافزون به استفاده از پایه‌هایی با کیفیت برتر نسبت به پایه‌های متداول مانند لیموترش در منطقه شده است. بدین سبب طرح آماری برای بررسی و تعیین اثرات پایه‌های مختلف بر خواص کمی و کیفی نارنگی از سال ۱۳۷۸ در ایستگاه تحقیقات کشاورزی جهرم به اجرا درآمد. آزمایش بصورت فاکتوریل با طرح بلوکهای کامل تصادفی با ترکیبی از ۵ رقم نارنگی و ۸ پایه مختلف در سه تکرار و هر تیمار ۴ درخت است. پایه‌های بکار رفته شامل: لیموترش، نارنج، بکرایی، راف لمون، تروپرسیترنج، کلئوپاتراماندرین، سیتروملو و رانگپورلایم می‌باشند. واریته‌های نارنگی که بعنوان پیوندک از آنها استفاده شده عبارتند از: نارنگی محلی، کلمانتین، کینو و اورلاندوتانجلو. نتایج حاصل از آزمایش نشان داد که اختلافات معنی‌داری در سطح ۵٪ در بین پایه‌های مختلف از لحاظ ارتفاع و قطر شاخه رشد کرده بر روی آنها بود. پایه بکرایی از این لحاظ بهترین پایه و بهترین ترکیب مربوط به پایه بکرایی، کلمانتین و اورلاندوتانجلو بود.

۱۵۰۰، ۲۲۵۰ و ۳۰۰۰ گرم برای هر درخت) با پنج تکرار و تعداد دو اصله درخت برای هر تیمار در هر تکرار که جمعاً ۵۰ درخت را شامل می‌شود به مدت پنج سال در ایستگاه تحقیقات مرکبات کترا واقع در ۲۱ کیلومتری شرق شهرستان تنکابن به اجرا در آمد.

در این پژوهش از درختان پانزده ساله پیچ که روی پایه یونسیروس پیوند شده بودند و علائم کمبود پتاسیم از خود نشان می‌دادند استفاده شد. شایان ذکر است که قبل از اجرای طرح مبادرت به تهیه نمونه خاک سطحی از اعماق ۰-۳۰ و ۳۰-۶۰ سانتی‌متری به منظور انجام تجزیه‌های لازم (باقث، EC، pH و ازت کل، فسفر و پتاس قابل جذب و ...) جهت داشتن اطلاعات دقیق از وضعیت عناصر داخل خاک شده است. درختان تحت مطالعه به طور ثابت ۷۵۰ گرم سوپر فسفات تریپل و ۳۰۰ گرم سولفات آمونیم دریافت نموده و سایر مراقبت‌های مرحله داشت نیز برای تمام درختان به یکسان اعمال گردید. میزان عملکرد و درشتی میوه (قطر و طول) مورد بررسی قرار گرفتند. نظر به اینکه طبق عرف منطقه برداشت محصول معمولاً در آذرماه صورت می‌گیرد در زمان مذکور نسبت به رکوردگیری و تهیه نمونه به تعداد ۲۵ عدد میوه از هر تیمار به منظور تجزیه‌های کیفی اقدام شد. در نهایت اثر تیمارهای مختلف نشان داد که عنصر پتاسیم اثر معنی‌دار و مثبتی بر عملکرد و درشتی میوه درختان مورد مطالعه داشته است. به طوری که با افزایش مقدار کود پتاسیم تا حد ۱۵۰۰ گرم برای هر درخت عملکرد افزایش پیدا کرده و به حداکثر خود که برابر با ۵۱/۲۵ کیلوگرم بوده است رسیده است در حالیکه عملکرد به دست آمده در درختان شاهد برابر با ۳۹/۲ کیلوگرم بوده است. طول میوه نیز در تیمار ۱۵۰۰ گرم سولفات پتاسیم برابر با ۵/۳۴ و در درختان شاهد ۴/۷۹ سانتی‌متر تعیین گردید. از نظر قطر میوه نیز بالاترین قطر مربوط به همین تیمار بوده است و کمترین قطر میوه در درختان شاهد مشاهده شده است که از نظر پتاسیم در فقر به سر می‌بردند.